(ז) יִתֵּן יְהוָה אֶת־אֹיְבֶיךָ הַקָּמִים עָלֶיךָ נִגָּפִים לְפָנֶיךָ בְּדֶרֶךְ אֶחָד יֵצְאוּ אֵלֶיךָ וּבְשִׁבְעָה דְרָכִים יָנוּסוּ לְפָנֶיךָ׃

ז יִתֵּין יְיָ יָת בַּעֲלֵי דְבָבָךְ דְּקָיְמִין עֲלָךְ, תְּבִירִין קֳדָמָךְ: בְּאוֹרְחָא חֲדָא יִפְּקוּן לְוָתָךְ, וּבְשִׁבְעָא אוֹרְחָן יְעָרְקוּן מִן קֳדָמָךְ.

רש״י ◄ וּבְשִׁבְעָה דְרָכִים יָנוּסוּ לְפָנֶיךָ. כֵּן דֶּרֶךְ הַנִּבְהָלִים לִבְרֹחַ, לִהְיוֹת מִתְפַּזְּרִין לְכָל צַד:

(ח) יְצַו יְהוָה אִתְּךָ אֶת־הַבְּרָכָה בַּאֲסָמֶיךָ וּבְכֹל מִשְׁלַח יָדֶךָ וּבֵרַכְךָ בָּאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃

ח יְפַקֵּיד יְיָ לָךְ, יָת בִּרְכְּתָא, בְּאוֹצָרָךְ, וּבְכֹל אוֹשָׁטוּת יְדָךְ; וִיבָרְכִנָּךְ בְּאַרְעָא, דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ.

(ט) יְקִימְךָ יְהוָה לוֹ לְעַם קָדוֹשׁ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע־לָךְ כִּי תִשְׁמֹר אֶת־מִצְוֺת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהָלַכְתָּ בִּדְרָכָיו׃

ט יְקִימִנָּךְ יְיָ קֳדָמוֹהִי לְעַם קַדִּישׁ, כְּמָא דְקַיֵּים לָךְ: אֲרֵי תִטַּר, יָת פִּקּוֹדַיָּא דַּייָ אֱלָהָךְ, וּתְהָךְ, בְּאוֹרְחָן דְּתַקְנָן קֳדָמוֹהִי.

(י) וְרָאוּ כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם יְהוָה נִקְרָא עָלֶיךָ וְיָרְאוּ מִמֶּךָּ׃

י וְיֶחֱזוֹן כָּל עַמְמֵי אַרְעָא, אֲרֵי שְׁמָא דַּייָ אִתְקְרִי עֲלָךְ; וְיִדְחֲלוּן, מִנָּךְ.

(יא) וְהוֹתִרְךָ יְהוָה לְטוֹבָה בִּפְרִי בִטְנְךָ וּבִפְרִי בְהֶמְתְּךָ וּבִפְרִי אַדְמָתֶךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֶיךָ לָתֶת לָךְ׃

יא וְיוֹתְרִנָּךְ יְיָ לְטָבָא, בְּוַלְדָּא דִמְעָךְ וּבְוַלְדָּא דִבְעִירָךְ וּבְאִבָּא דְאַרְעָךְ עַל, אַרְעָא, דְּקַיֵּים יְיָ לַאֲבָהָתָךְ, לְמִתַּן לָךְ.

(יב) יִפְתַּח יְהוָה ׀ לְךָ אֶת־אוֹצָרוֹ הַטּוֹב אֶת־הַשָּׁמַיִם לָתֵת מְטַר־אַרְצְךָ בְּעִתּוֹ וּלְבָרֵךְ אֵת כָּל־מַעֲשֵׂה יָדֶךָ וְהִלְוִיתָ גּוֹיִם רַבִּים וְאַתָּה לֹא תִלְוֶה׃

יב יִפְתַּח יְיָ לָךְ יָת אוֹצְרֵיהּ טָבָא יָת שְׁמַיָּא, לְמִתַּן מְטַר אַרְעָךְ בְּעִדָּנֵיהּ, וּלְבָרָכָא, יָת כָּל עוֹבָדֵי יְדָךְ; וְתוֹזֵיף לְעַמְמִין סַגִּיאִין, וְאַתְּ לָא תְזִיף.

(יג) וּנְתָנְךָ יְהוָה לְרֹאשׁ וְלֹא לְזָנָב וְהָיִיתָ רַק לְמַעְלָה וְלֹא תִהְיֶה לְמָטָּה כִּי־תִשְׁמַע אֶל־מִצְוֺת ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לִשְׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת׃

יג וְיִתְּנִנָּךְ יְיָ תַּקִּיף, וְלָא חַלָּשׁ, וּתְהֵי בְּרַם לְעֵילָּא, וְלָא תְהֵי לְתַחְתָּא: אֲרֵי תְקַבֵּיל לְפִקּוֹדַיָּא דַּייָ אֱלָהָךְ, דַּאֲנָא מְפַקֵּיד לָךְ יוֹמָא דֵין לְמִטַּר וּלְמֶעְבַּד.

(יד) וְלֹא תָסוּר מִכָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם יָמִין וּשְׂמֹאול לָלֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים לְעָבְדָם׃ פ

יד וְלָא תִסְטוֹן, מִכָּל פִּתְגָמַיָּא דַּאֲנָא מְפַקֵּיד יָתְכוֹן יוֹמָא דֵין לְיַמִּינָא וְלִסְמָאלָא: לִמְהָךְ, בָּתַר טָעֲוָת עַמְמַיָּא לְמִפְלַחְהוֹן.

(טו) וְהָיָה אִם־לֹא תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־מִצְוֺתָיו וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם וּבָאוּ עָלֶיךָ כָּל־הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה וְהִשִּׂיגוּךָ׃

טו וִיהֵי, אִם לָא תְקַבֵּיל לְמֵימְרָא דַּייָ אֱלָהָךְ, לְמִטַּר לְמֶעְבַּד יָת כָּל פִּקּוֹדוֹהִי וּקְיָמוֹהִי, דַּאֲנָא מְפַקֵּיד לָךְ יוֹמָא דֵין וְיֵיתוֹן עֲלָךְ כָּל לְוָטַיָּא הָאִלֵּין, וְיִדְבְּקוּנָּךְ.

(טז) אָרוּר אַתָּה בָּעִיר וְאָרוּר אַתָּה בַּשָּׂדֶה׃

טז לִיט אַתְּ, בְּקַרְתָּא; וְלִיט אַתְּ, בְּחַקְלָא.

(יז) אָרוּר טַנְאֲךָ וּמִשְׁאַרְתֶּךָ׃

יז לִיט סַלָּךְ, וְאָצְוָתָךְ.

(יח) אָרוּר פְּרִי־בִטְנְךָ וּפְרִי אַדְמָתֶךָ שְׁגַר אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרֹת צֹאנֶךָ׃

יח לִיט וַלְדָּא דִמְעָךְ, וְאִבָּא דְאַרְעָךְ בַּקְרֵי תוֹרָךְ, וְעֶדְרֵי עָנָךְ.

(יט) אָרוּר אַתָּה בְּבֹאֶךָ וְאָרוּר אַתָּה בְּצֵאתֶךָ׃

יט לִיט אַתְּ, בְּמֵיעֲלָךְ; וְלִיט אַתְּ, בְּמִפְּקָךְ.

(כ) יְשַׁלַּח יְהוָה ׀ בְּךָ אֶת־הַמְּאֵרָה אֶת־הַמְּהוּמָה וְאֶת־הַמִּגְעֶרֶת בְּכָל־מִשְׁלַח יָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה עַד הִשָּׁמֶדְךָ וְעַד־אֲבָדְךָ מַהֵר מִפְּנֵי רֹעַ מַעֲלָלֶיךָ אֲשֶׁר עֲזַבְתָּנִי׃

כ יְשַׁלַּח יְיָ בָּךְ יָת מְאֵירְתָא יָת שִׁגּוּשְׁיָא, וְיָת מְזוֹפִיתָא, בְּכָל אוֹשָׁטוּת יְדָךְ, דְּתַעְבֵּיד עַד דְּתִשְׁתֵּיצֵי וְעַד דְּתֵיבַד בִּפְרִיעַ, מִן קֳדָם בִּישׁוּת עוֹבָדָךְ דִּשְׁבַקְתָּא דַּחְלְתִי.

רש״י ◄ הַמְּאֵרָה. חִסָּרוֹן כְּמוֹ צָרַעַת מַמְאֶרֶת: הַמְּהוּמָה. שִׁגּוּשׁ קוֹל בֶּהָלוֹת:

(כא) יַדְבֵּק יְהוָה בְּךָ אֶת־הַדָּבֶר עַד כַּלֹּתוֹ אֹתְךָ מֵעַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃

כא יַדְבֵּיק יְיָ בָּךְ, יָת מוֹתָא עַד, דִּישֵׁיצֵי יָתָךְ, מֵעַל אַרְעָא, דְּאַתְּ עָלֵיל לְתַמָּן לְמֵירְתַהּ.

(כב) יַכְּכָה יְהוָה בַּשַּׁחֶפֶת וּבַקַּדַּחַת וּבַדַּלֶּקֶת וּבַחַרְחֻר וּבַחֶרֶב וּבַשִּׁדָּפוֹן וּבַיֵּרָקוֹן וּרְדָפוּךָ עַד אָבְדֶךָ׃

כב יִמְחִינָּךְ יְיָ בְּשַׁחֶפְתָּא וּבְקַדַּחְתָּא וּבְדַלֶּקְתָּא, וּבְחַרְחוּרָא וּבְחַרְבָּא, וּבְשִׁדְפָנָא, וּבְיֵרָקָנָא; וְיִרְדְּפוּנָּךְ, עַד דְּתֵיבַד.

רש״י ◄ בַּשַּׁחֶפֶת. שֶׁבְּשָׂרוֹ נִשְׁחָף וְנָפוּחַ: וּבַקַּדַּחַת. לְשׁוֹן כִּי אֵשׁ קָדְחָה בְאַפִּי וְהוּא אֵשׁ שֶׁל חוֹלִים מלוו״י בלע״ז (פיבער היטץ) שֶׁהִיא חַמָּה מְאֹד: וּבַדַּלֶּקֶת. חַמָּה יוֹתֵר מִקַּדַּחַת וּמִינֵי חֳלָאִים הֵם: וּבַחַרְחֻר. חֳלִי הַמְּחַמְּמוֹ תּוֹךְ הַגּוּף וְצָמֵא תָּמִיד לְמַיִם ובלע״ז אשטרדימנ״ט (איננערוויינטיגע היטץ) לְשׁוֹן וְעַצְמִי חָרָה מִנִּי חֹרֶב. נִחַר מַפּוּחַ מֵאֵשׁ: וּבַחֶרֶב. יָבִיא עָלֶיךָ גְּיָסוֹת: שִׁדָּפוֹן וְיֵרָקוֹן. מַכַּת תְּבוּאָה שֶׁבַּשָּׂדוֹת: שִׁדָּפוֹן. רוּחַ קָדִים אשילד״ה בלע״ז (דער ברענענדער מזרח ווינד): יֵרָקוֹן. יוֹבֵשׁ וּפְנֵי הַתְּבוּאָה מַכְסִיפִין וְנֶהְפָּכִין לְיֵרָקוֹן קמ״א בלע״ז (אלייזגער געל געווארענער זאנג): עַד אָבְדֶךָ. תַּרְגּוּם עַד דְּתֵיבַד כְּלוֹמַר עַד אֱבוֹד אוֹתְךָ שֶׁתִּכְלֶה מֵאֵלֶיךָ:

(כג) וְהָיוּ שָׁמֶיךָ אֲשֶׁר עַל־רֹאשְׁךָ נְחֹשֶׁת וְהָאָרֶץ אֲשֶׁר־תַּחְתֶּיךָ בַּרְזֶל׃

כג וִיהוֹן שְׁמַיָּא דְּעִלָּוֵי רֵישָׁךְ, חֲסִינִין כִּנְחָשָׁא מִלְּאַחָתָא מִטְרָא; וְאַרְעָא דִּתְחוֹתָךְ, תַּקִּיפָא כְּבַרְזְלָא מִלְּמֶעְבַּד פֵּירִין.

רש״י ◄ וְהָיוּ שָׁמֶיךָ אֲשֶׁר עַל רֹאשְׁךָ נְחֹשֶׁת. קְלָלוֹת הַלָּלוּ מֹשֶׁה מִפִּי עַצְמוֹ אֲמָרָן וְשֶׁבְּהַר סִינַי מִפִּי הַקָּבָּ״ה אֲמָרָן כְּמַשְׁמָעוֹ. וְכֵן נֶאֱמַר וְאִם לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְאִם תֵּלְכוּ עִמִּי קֶרִי וְכָאן הוּא אוֹמֵר לְקוֹל ה׳ אֱלֹהֶיךָ יַדְבֵּק ה׳ בְּךָ יַכְּכָה ה׳ הֵקֵל מֹשֶׁה בְּקִלְלוֹתָיו לְאָמְרָן בִּלְשׁוֹן יָחִיד וְגַם כֵּן בִּקְלָלָה זוֹ הֵקֵל שֶׁבָּרִאשׁוֹנוֹת הוּא אוֹמֵר אֶת שְׁמֵיכֶם כַּבַּרְזֶל וְאַרְצְכֶם כַּנְּחוּשָׁה שֶׁלֹּא יִהְיוּ הַשָּׁמַיִם מַזִּיעִין כְּדֶרֶךְ שֶׁאֵין הַבַּרְזֶל מַזִּיעַ וּמִתּוֹךְ כָּךְ יְהֵא חוֹרֶב בָּעוֹלָם וְהָאָרֶץ תְּהֵא מַזִּיעָה כְּדֶרֶךְ שֶׁהַנְּחֹשֶׁת מַזִּיעַ וְהִיא מַרְקֶבֶת פֵּרוֹתֶיהָ וְכָאן הוּא אוֹמֵר שָׁמֶיךָ נְחֹשֶׁת וְאַרְצְךָ בַּרְזֶל שֶׁיִּהְיוּ שָׁמַיִם מַזִּיעִין אַע״פ שֶׁלֹּא יָרִיקוּ מָטָר מ״מ לֹא יְהֵא חוֹרֶב שֶׁל אָבְדָן בָּעוֹלָם וְהָאָרֶץ לֹא תִהְיֶה מַזִּיעָה כְּדֶרֶךְ שֶׁאֵין הַבַּרְזֶל מַזִּיעַ וְאֵין הַפֵּרוֹת מַרְקִיבִין מ״מ קְלָלָה הִיא בֵּין שֶׁהִיא כִּנְחֹשֶׁת בֵּין שֶׁהִיא כַּבַּרְזֶל לֹא תוֹצִיא פֵּרוֹת וְכֵן הַשָּׁמַיִם לֹא יָרִיקוּ מָטָר:

(כד) יִתֵּן יְהוָה אֶת־מְטַר אַרְצְךָ אָבָק וְעָפָר מִן־הַשָּׁמַיִם יֵרֵד עָלֶיךָ עַד הִשָּׁמְדָךְ׃

כד יִתֵּין יְיָ יָת מְטַר אַרְעָךְ, אַבְקָא וְעַפְרָא: מִן שְׁמַיָּא יֵיחוֹת עֲלָךְ, עַד דְּתִשְׁתֵּיצֵי.

רש״י ◄ מְטַר אַרְצְךָ אָבָק וְעָפָר. זִיקָא דְּבָתַר מִטְרָא מָטָר יוֹרֵד וְלֹא כָּל צָרְכּוֹ וְאֵין בּוֹ כְּדֵי לְהַרְבִּיץ אֶת הֶעָפָר וְהָרוּחַ בָּאָה וּמַעֲלָה אֶת הָאָבָק וּמְכַסָּה אֶת עֵשֶׂב הַזְּרָעִים שֶׁהֵן לַחִים מִן הַמַּיִם וְנִדְבָּק בָּהֶם וְנַעֲשֶׂה טִיט וּמִתְיַבֵּשׁ וּמַרְקִיבִין:

(כה) יִתֶּנְךָ יְהוָה ׀ נִגָּף לִפְנֵי אֹיְבֶיךָ בְּדֶרֶךְ אֶחָד תֵּצֵא אֵלָיו וּבְשִׁבְעָה דְרָכִים תָּנוּס לְפָנָיו וְהָיִיתָ לְזַעֲוָה לְכֹל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ׃

כה יִתְּנִנָּךְ יְיָ תְּבִיר, קֳדָם סָנְאָךְ בְּאוֹרְחָא חֲדָא תִּפּוֹק לְוָתֵיהּ, וּבְשִׁבְעָא אוֹרְחָן תְּעָרוֹק מִן קֳדָמוֹהִי; וּתְהֵי לְזִיעַ, לְכֹל מַלְכְוָת אַרְעָא.

רש״י ◄ לְזַעֲוָה. לְאֵימָה וּלְזִיעַ שֶׁיִּזּוֹעוּ כָּל שׁוֹמְעֵי מַכּוֹתֶיךָ מִמְּךָ וְיֹאמְרוּ אוֹי לָנוּ שֶׁלֹּא יָבֹא עָלֵינוּ כְּדֶרֶךְ שֶׁבָּא עַל אֵלּוּ:

(כו) וְהָיְתָה נִבְלָתְךָ לְמַאֲכָל לְכָל־עוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ וְאֵין מַחֲרִיד׃

כו וּתְהֵי נְבֵילְתָךְ מְשַׁגְּרָא לְמֵיכַל, לְכָל עוֹפָא דִשְׁמַיָּא וּלְבְעִירָא דְאַרְעָא; וְלֵית, דִּמְנִיד.

(כז) יַכְּכָה יְהוָה בִּשְׁחִין מִצְרַיִם ובעפלים (וּבַטְּחֹרִים) וּבַגָּרָב וּבֶחָרֶס אֲשֶׁר לֹא־תוּכַל לְהֵרָפֵא׃

כז יִמְחִינָּךְ יְיָ בְּשִׁחְנָא דְמִצְרַיִם, וּבִטְחוֹרִין, וּבִגְרַבָּא, וּבַחֲרֵס יָבֵישׁ דְּלָא תִכּוֹל, לְאִתַּסָּאָה.

רש״י ◄ בִּשְׁחִין מִצְרַיִם. רַע הָיָה מְאֹד לַח מִבִּפְנִים וְיָבֵשׁ מִבַּחוּץ כְּדְאִיתָא בִּבְכוֹרוֹת: גָּרָב. שְׁחִין לַח: חֶרֶס. שְׁחִין יָבֵשׁ כְּחֶרֶס:

(כח) יַכְּכָה יְהוָה בְּשִׁגָּעוֹן וּבְעִוָּרוֹן וּבְתִמְהוֹן לֵבָב׃

כח יִמְחִינָּךְ יְיָ, בְּטַפְשׁוּתָא וּבְסַמְיוּתָא; וּבְשַׁעְמָמוּת, לִבָּא.

רש״י ◄ וּבְתִמְהוֹן לֵבָב. אוֹטֶם הַלֵּב אשטורדישו״ן בלע״ז (פערקלעממונג):

(כט) וְהָיִיתָ מְמַשֵּׁשׁ בַּצָּהֳרַיִם כַּאֲשֶׁר יְמַשֵּׁשׁ הָעִוֵּר בָּאֲפֵלָה וְלֹא תַצְלִיחַ אֶת־דְּרָכֶיךָ וְהָיִיתָ אַךְ עָשׁוּק וְגָזוּל כָּל־הַיָּמִים וְאֵין מוֹשִׁיעַ׃

כט וּתְהֵי מְמַשֵּׁשׁ בְּטִיהֲרָא, כְּמָא דִימַשֵּׁשׁ עַוִּירָא בְּקִבְלָא, וְלָא תַצְלַח, יָת אוֹרְחָתָךְ; וּתְהֵי בְּרַם עָשִׁיק וַאֲנִיס, כָּל יוֹמַיָּא וְלֵית דְּפָרִיק.

רש״י ◄ עָשׁוּק. בְּכָל מַעֲשֶׂיךָ יְהִי עִרְעוּר:

(ל) אִשָּׁה תְאָרֵשׂ וְאִישׁ אַחֵר ישגלנה (יִשְׁכָּבֶנָּה) בַּיִת תִּבְנֶה וְלֹא־תֵשֵׁב בּוֹ כֶּרֶם תִּטַּע וְלֹא תְחַלְּלֶנּוּ׃

ל אִתְּתָא תֵירוֹס, וּגְבַר אָחֳרָן יִשְׁכְּבִנַּהּ בֵּיתָא תִבְנֵי, וְלָא תֵיתֵיב בֵּיהּ; כַּרְמָא תִּצּוֹב, וְלָא תַחֲלְנֵיהּ.

רש״י ◄ יִשְׁגָּלֶנָּה. לְשׁוֹן שֵׁגַל פִּילֶגֶשׁ וְהַכָּתוּב כִּנָּהוּ לְשֶׁבַח יִשְׁכָּבֶנָּה וְתִקּוּן סוֹפְרִים הוּא זֶה: תְּחַלְּלֶנּוּ. בַּשָּׁנָה הָרְבִיעִית לֶאֱכוֹל מִפֵּרוֹתָיו:

(לא) שׁוֹרְךָ טָבוּחַ לְעֵינֶיךָ וְלֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ חֲמֹרְךָ גָּזוּל מִלְּפָנֶיךָ וְלֹא יָשׁוּב לָךְ צֹאנְךָ נְתֻנוֹת לְאֹיְבֶיךָ וְאֵין לְךָ מוֹשִׁיעַ׃

לא תּוֹרָךְ יְהֵי נְכִיס לְעֵינָךְ, וְלָא תֵיכוֹל מִנֵּיהּ חֲמָרָךְ יְהֵי אֲנִיס מִן קֳדָמָךְ, וְלָא יְתוּב לָךְ; עָנָךְ מְסִירָן לְבַעֲלֵי דְבָבָךְ, וְלֵית לָךְ פָּרִיק.

(לב) בָּנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ נְתֻנִים לְעַם אַחֵר וְעֵינֶיךָ רֹאוֹת וְכָלוֹת אֲלֵיהֶם כָּל־הַיּוֹם וְאֵין לְאֵל יָדֶךָ׃

לב בְּנָךְ וּבְנָתָךְ מְסִירִין לְעַם אָחֳרָן, וְעֵינָךְ חָזְיָן, וִיסוּפָן בְּגַלְלְהוֹן, כָּל יוֹמָא; וְלֵית חֵילָא, בִּידָךְ.

רש״י ◄ וְכָלוֹת אֲלֵיהֶם. מְצַפּוֹת אֲלֵיהֶם שֶׁיָּשׁוּבוּ וְאֵינָם שָׁבִים כָּל תּוֹחֶלֶת שֶׁאֵינָהּ בָּאָה קְרוּיָה כִּלְיוֹן עֵינַיִם:

(לג) פְּרִי אַדְמָתְךָ וְכָל־יְגִיעֲךָ יֹאכַל עַם אֲשֶׁר לֹא־יָדָעְתָּ וְהָיִיתָ רַק עָשׁוּק וְרָצוּץ כָּל־הַיָּמִים׃

לג אִבָּא דְאַרְעָךְ וְכָל לֵיאוּתָךְ, יֵיכוֹל עַם דְּלָא יְדַעְתָּא; וּתְהֵי, בְּרַם עָשִׁיק וּרְעִיעַ כָּל יוֹמַיָּא.

(לד) וְהָיִיתָ מְשֻׁגָּע מִמַּרְאֵה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה׃

לד וּתְהֵי, מִשְׁתַּטֵּי, מֵחֵיזוּ עֵינָךְ, דְּתֶהֱוֵי חָזֵי.

(לה) יַכְּכָה יְהוָה בִּשְׁחִין רָע עַל־הַבִּרְכַּיִם וְעַל־הַשֹּׁקַיִם אֲשֶׁר לֹא־תוּכַל לְהֵרָפֵא מִכַּף רַגְלְךָ וְעַד קָדְקֳדֶךָ׃

לה יִמְחִינָּךְ יְיָ בְּשִׁחְנָא בִישָׁא, עַל רְכוּבִין וְעַל שָׁקִין, דְּלָא תִכּוֹל, לְאִתַּסָּאָה מִפַּרְסַת רַגְלָךְ, וְעַד מוֹחָךְ.

(לו) יוֹלֵךְ יְהוָה אֹתְךָ וְאֶת־מַלְכְּךָ אֲשֶׁר תָּקִים עָלֶיךָ אֶל־גּוֹי אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתָּ אַתָּה וַאֲבֹתֶיךָ וְעָבַדְתָּ שָּׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים עֵץ וָאָבֶן׃

לו יַגְלֵי יְיָ יָתָךְ, וְיָת מַלְכָּךְ דִּתְקִים עֲלָךְ, לְעַם, דְּלָא יְדַעְתָּא אַתְּ וַאֲבָהָתָךְ; וְתִפְלַח תַּמָּן לְעַמְמַיָּא פָּלְחֵי טָעֲוָתָא, אָעָא וְאַבְנָא.

(לז) וְהָיִיתָ לְשַׁמָּה לְמָשָׁל וְלִשְׁנִינָה בְּכֹל הָעַמִּים אֲשֶׁר־יְנַהֶגְךָ יְהוָה שָׁמָּה׃

לז וּתְהֵי לְצָדוּ, לְמַתְלָא וּלְשׁוֹעֵי בְּכֹל, עַמְמַיָּא, דִּידַבְּרִנָּךְ יְיָ, לְתַמָּן.

רש״י ◄ לְשַׁמָּה. אש״ו אשטורדישו״ן (דער שראקקען ווערען. פערשטוממעלט ווערען) כָּל הָרוֹאֶה אוֹתְךָ יִשּׁוֹם עָלֶיךָ: לְמָשָׁל. כְּשֶׁתָּבֹא מַכָּה רָעָה עַל אָדָם יֹאמְרוּ זוֹ דּוֹמָה לְמַכַּת פְּלוֹנִי: וְלִשְׁנִינָה. לְשׁוֹן וְשִׁנַּנְתָּם יְדַבְּרוּ בְךָ וְכֵן תַּרְגּוּמוֹ וּלְשׁוֹעֵי לְשׁוֹן סִפּוּר וְאִשְׁתָּעֵי:

(לח) זֶרַע רַב תּוֹצִיא הַשָּׂדֶה וּמְעַט תֶּאֱסֹף כִּי יַחְסְלֶנּוּ הָאַרְבֶּה׃

לח בַּר זְרַע סַגִּי, תַּפֵּיק לְחַקְלָא; וּזְעֵיר תִּכְנוֹשׁ, אֲרֵי יַחְסְלִנֵּיהּ גּוֹבָא.

רש״י ◄ יַחְסְלֶנּוּ. יְכַלֶּנּוּ וְעַל שֵׁם כָּךְ נִקְרָא חָסִיל שֶׁמְּכַלֶּה אֶת הַכֹּל:

(לט) כְּרָמִים תִּטַּע וְעָבָדְתָּ וְיַיִן לֹא־תִשְׁתֶּה וְלֹא תֶאֱגֹר כִּי תֹאכְלֶנּוּ הַתֹּלָעַת׃

לט כַּרְמִין תִּצּוֹב, וְתִפְלַח; וַחֲמַר לָא תִשְׁתֵּי וְלָא תִכְנוֹשׁ, אֲרֵי תֵיכְלִנֵּיהּ תּוֹלַעְתָּא.

(מ) זֵיתִים יִהְיוּ לְךָ בְּכָל־גְּבוּלֶךָ וְשֶׁמֶן לֹא תָסוּךְ כִּי יִשַּׁל זֵיתֶךָ׃

מ זֵיתִין יְהוֹן לָךְ, בְּכָל תְּחוּמָךְ; וּמִשְׁחָא לָא תְסוּךְ, אֲרֵי יִתְרוֹן זֵיתָךְ.

רש״י ◄ כִּי יִשַּׁל. יַשִּׁיר פֵּרוֹתָיו לְשׁוֹן וְנָשַׁל הַבַּרְזֶל:

(מא) בָּנִים וּבָנוֹת תּוֹלִיד וְלֹא־יִהְיוּ לָךְ כִּי יֵלְכוּ בַּשֶּׁבִי׃

מא בְּנִין וּבְנָן, תּוֹלֵיד; וְלָא יְהוֹן לָךְ, אֲרֵי יְהָכוּן בְּשִׁבְיָא.

(מב) כָּל־עֵצְךָ וּפְרִי אַדְמָתֶךָ יְיָרֵשׁ הַצְּלָצַל׃

מב כָּל אִילָנָךְ, וְאִבָּא דְאַרְעָךְ, יְחַסְנִנֵּיהּ, סַקָּאָה.

רש״י ◄ יְיָרֵשׁ הַצְּלָצַל. יַעֲשֶׂנּוּ הָאַרְבֶּה רָשׁ מִן הַפְּרִי: יְיָרֵשׁ. יַעֲנִי: הַצְּלָצַל. מִין אַרְבֶּה וְא״א לְפָרֵשׁ יְיָרֵשׁ לְשׁוֹן יְרוּשָׁה שֶׁא״כ הָיָה לוֹ לִכְתּוֹב יִירַשׁ וְלֹא לְשׁוֹן הוֹרָשָׁה וְגֵרוּשִׁין שֶׁא״כ הָיָה לוֹ לִכְתּוֹב יוֹרִישׁ:

(מג) הַגֵּר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ יַעֲלֶה עָלֶיךָ מַעְלָה מָּעְלָה וְאַתָּה תֵרֵד מַטָּה מָּטָּה׃

מג תּוֹתָב עָרֵל דְּבֵינָךְ, יְהֵי סָלֵיק עֵיל מִנָּךְ לְעֵילָּא לְעֵילָּא; וְאַתְּ תְּהֵי נָחֵית, לְתַחְתָּא לְתַחְתָּא.

(מד) הוּא יַלְוְךָ וְאַתָּה לֹא תַלְוֶנּוּ הוּא יִהְיֶה לְרֹאשׁ וְאַתָּה תִּהְיֶה לְזָנָב׃

מד הוּא יוֹזְפִנָּךְ, וְאַתְּ לָא תוֹזְפִנֵּיהּ; הוּא יְהֵי תַּקִּיף, וְאַתְּ תְּהֵי חַלָּשׁ.

(מה) וּבָאוּ עָלֶיךָ כָּל־הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה וּרְדָפוּךָ וְהִשִּׂיגוּךָ עַד הִשָּׁמְדָךְ כִּי־לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר מִצְוֺתָיו וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר צִוָּךְ׃

מה וְיֵיתוֹן עֲלָךְ כָּל לְוָטַיָּא הָאִלֵּין, וְיִרְדְּפוּנָּךְ וְיִדְבְּקוּנָּךְ, עַד, דְּתִשְׁתֵּיצֵי: אֲרֵי לָא קַבֵּילְתָּא, לְמֵימְרָא דַּייָ אֱלָהָךְ לְמִטַּר פִּקּוֹדוֹהִי וּקְיָמוֹהִי, דְּפַקְּדָךְ.

(מו) וְהָיוּ בְךָ לְאוֹת וּלְמוֹפֵת וּבְזַרְעֲךָ עַד־עוֹלָם׃

מו וִיהוֹן בָּךְ, לְאָת וּלְמוֹפֵת; וּבִבְנָךְ, עַד עָלְמָא.

(מז) תַּחַת אֲשֶׁר לֹא־עָבַדְתָּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוּב לֵבָב מֵרֹב כֹּל׃

מז חֲלָף, דְּלָא פְּלַחְתָּא קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ, בְּחֶדְוָא, וּבְשַׁפִּירוּת לִבָּא מִסְּגֵי, כּוֹלָא.

(מח) וְעָבַדְתָּ אֶת־אֹיְבֶיךָ אֲשֶׁר יְשַׁלְּחֶנּוּ יְהוָה בָּךְ בְּרָעָב וּבְצָמָא וּבְעֵירֹם וּבְחֹסֶר כֹּל וְנָתַן עֹל בַּרְזֶל עַל־צַוָּארֶךָ עַד הִשְׁמִידוֹ אֹתָךְ׃

מח וְתִפְלַח יָת בַּעֲלֵי דְבָבָךְ, דִּיגָרְנוּן יְיָ בָּךְ, בְּכַפְנָא וּבְצַהוּתָא וּבְעַרְטְלָיוּתָא, וּבְחַסִּירוּת כּוֹלָא; וְיִתֵּין נִיר דְּבַרְזֶל, עַל צַוְּרָךְ, עַד דִּישֵׁיצֵי, יָתָךְ.

(מט) יִשָּׂא יְהוָה עָלֶיךָ גּוֹי מֵרָחֹק מִקְצֵה הָאָרֶץ כַּאֲשֶׁר יִדְאֶה הַנָּשֶׁר גּוֹי אֲשֶׁר לֹא־תִשְׁמַע לְשֹׁנוֹ׃

מט יַיְתֵי יְיָ עֲלָךְ עַם מֵרָחִיק מִסְּיָפֵי אַרְעָא, כְּמָא דְמִשְׁתְּדֵי נִשְׁרָא: עַמָּא, דְּלָא תִשְׁמַע לִישָׁנֵיהּ.

רש״י ◄ כַּאֲשֶׁר יִדְאֶה הַנָּשֶׁר. פִּתְאוֹם וְדֶרֶךְ מַצְלַחַת וְיִקְלוּ סוּסָיו: לֹא תִשְׁמַע לְשֹׁנוֹ. שֶׁלֹּא תַכִּיר לְשׁוֹנוֹ וְכֵן תִּשְׁמַע חֲלוֹם לִפְתּוֹר אוֹתוֹ וְכֵן כִּי שׁוֹמֵעַ יוֹסֵף אינטנדר״י בלע״ז (פערשטעהען):

(נ) גּוֹי עַז פָּנִים אֲשֶׁר לֹא־יִשָּׂא פָנִים לְזָקֵן וְנַעַר לֹא יָחֹן׃

נ עַם, תַּקִּיף אַפִּין, דְּלָא נָסֵיב אַפֵּי סָבָא, וְעַל יָנְקָא לָא מְרַחֵים.

(נא) וְאָכַל פְּרִי בְהֶמְתְּךָ וּפְרִי־אַדְמָתְךָ עַד הִשָּׁמְדָךְ אֲשֶׁר לֹא־יַשְׁאִיר לְךָ דָּגָן תִּירוֹשׁ וְיִצְהָר שְׁגַר אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרֹת צֹאנֶךָ עַד הַאֲבִידוֹ אֹתָךְ׃

נא וְיֵיכוֹל וַלְדָּא דִבְעִירָךְ וְאִבָּא דְאַרְעָךְ, עַד דְּתִשְׁתֵּיצֵי, דְּלָא יַשְׁאַר לָךְ עֲבוּרָא חַמְרָא וּמִשְׁחָא, בַּקְרֵי תוֹרָךְ וְעֶדְרֵי עָנָךְ עַד דְּיוֹבֵיד, יָתָךְ.

(נב) וְהֵצַר לְךָ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ עַד רֶדֶת חֹמֹתֶיךָ הַגְּבֹהֹת וְהַבְּצֻרוֹת אֲשֶׁר אַתָּה בֹּטֵחַ בָּהֵן בְּכָל־אַרְצֶךָ וְהֵצַר לְךָ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ בְּכָל־אַרְצְךָ אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָךְ׃

נב וְיָעֵיק לָךְ בְּכָל קִרְוָךְ, עַד דְּיִכְבּוֹשׁ שׁוּרָךְ רָמַיָּא וּכְרִיכַיָּא, דְּאַתְּ רָחֵיץ לְאִשְׁתֵּיזָבָא בְּהוֹן, בְּכָל אַרְעָךְ; וְיָעֵיק לָךְ, בְּכָל קִרְוָךְ, בְּכָל אַרְעָךְ, דִּיהַב יְיָ אֱלָהָךְ לָךְ.

רש״י ◄ עַד רֶדֶת חֹמֹתֶיךָ. לְשׁוֹן רִדּוּי וְכִבּוּשׁ:

(נג) וְאָכַלְתָּ פְרִי־בִטְנְךָ בְּשַׂר בָּנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּמָצוֹר וּבְמָצוֹק אֲשֶׁר־יָצִיק לְךָ אֹיְבֶךָ׃

נג וְתֵיכוֹל וַלְדָּא דִמְעָךְ, בְּסַר בְּנָךְ וּבְנָתָךְ, דִּיהַב לָךְ, יְיָ אֱלָהָךְ בִּצְיָרָא, וּבְעָקְתָא, דִּיעִיק לָךְ, סָנְאָךְ.

רש״י ◄ וְאָכַלְתָּ וְגוֹ׳ בְּשַׂר וְגוֹ׳ בְּמָצוֹר. מֵחֲמַת שֶׁיִּהְיוּ צָרִים עַל הָעִיר וְיִהְיֶה שָׁם מָצוֹק עֵקֶב רַעֲבוֹן:

(נד) הָאִישׁ הָרַךְ בְּךָ וְהֶעָנֹג מְאֹד תֵּרַע עֵינוֹ בְאָחִיו וּבְאֵשֶׁת חֵיקוֹ וּבְיֶתֶר בָּנָיו אֲשֶׁר יוֹתִיר׃

נד גַּבְרָא דִּרְכִיךְ בָּךְ, וְדִמְפַנַּק לַחְדָּא תִּבְאַשׁ עֵינֵיהּ בַּאֲחוּהִי וּבְאִתַּת קְיָמֵיהּ, וּבִשְׁאָר בְּנוֹהִי דִּישְׁאַר.

רש״י ◄ הָרַךְ בְּךָ וְהֶעָנֹג. הוּא הָרַךְ הוּא הֶעָנוֹג לְשׁוֹן פִּנּוּק וּמֵהִתְעַנֵּג וּמֵרוֹךְ מוֹכִיחַ עֲלֵיהֶם שֶׁשְּׁנֵיהֶם אֶחָד אַעַ״פ שֶׁהוּא מְפוּנָּק וְדַעְתּוֹ קָצָה בְּדָבָר מָאוּס יִמָּתֵק לוֹ לְרַעֲבוֹנוֹ בְּשַׂר בָּנָיו וּבְנוֹתָיו עַד כִּי תֵרַע עֵינוֹ בְּבָנָיו הַנּוֹתָרִים מִתֵּת לְאֶחָד מֵהֶם מִבְּשַׂר בָּנָיו אֲחֵיהֶם אֲשֶׁר יֹאכֵל. ד״א הָרַךְ בְּךָ הָרַחְמָנִי וְרַךְ הַלֵּבָב מֵרוֹב רַעַבְתָּנוּת יִתְאַכְזֵר וְלֹא יִתֵּנוּ מִבְּשַׂר בָּנָיו הַשְּׁחוּטִים לְבָנָיו הַנּוֹתָרִים:

(נה) מִתֵּת ׀ לְאַחַד מֵהֶם מִבְּשַׂר בָּנָיו אֲשֶׁר יֹאכֵל מִבְּלִי הִשְׁאִיר־לוֹ כֹּל בְּמָצוֹר וּבְמָצוֹק אֲשֶׁר יָצִיק לְךָ אֹיִבְךָ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ׃

נה מִלְּמִתַּן לְחַד מִנְּהוֹן, מִבְּסַר בְּנוֹהִי דְּיֵיכוֹל, מִדְּלָא אִשְׁתְּאַר לֵיהּ, כּוֹלָא בִּצְיָרָא, וּבְעָקְתָא, דִּיעִיק לָךְ סָנְאָךְ, בְּכָל קִרְוָךְ.

(נו) הָרַכָּה בְךָ וְהָעֲנֻגָּה אֲשֶׁר לֹא־נִסְּתָה כַף־רַגְלָהּ הַצֵּג עַל־הָאָרֶץ מֵהִתְעַנֵּג וּמֵרֹךְ תֵּרַע עֵינָהּ בְּאִישׁ חֵיקָהּ וּבִבְנָהּ וּבְבִתָּהּ׃

נו דִּרְכִיכָא בָּךְ וּדְמִפַּנְקָא, דְּלָא נַסִּיאַת פַּרְסַת רַגְלַהּ לְאַחָתָא עַל אַרְעָא, מִמְּפַנְּקוּ, וּמֵרְכִיכוּ תִּבְאַשׁ עֵינַהּ בִּגְבַר קְיָמַהּ, וּבִבְרַהּ וּבִבְרַתַּהּ.

רש״י ◄ תֵּרַע עֵינָהּ בְּאִישׁ חֵיקָהּ וּבִבְנָהּ וּבְבִתָּהּ. הַגְּדוֹלִים:

(נז) וּבְשִׁלְיָתָהּ הַיּוֹצֵת ׀ מִבֵּין רַגְלֶיהָ וּבְבָנֶיהָ אֲשֶׁר תֵּלֵד כִּי־תֹאכְלֵם בְּחֹסֶר־כֹּל בַּסָּתֶר בְּמָצוֹר וּבְמָצוֹק אֲשֶׁר יָצִיק לְךָ אֹיִבְךָ בִּשְׁעָרֶיךָ׃

נז וּבִזְעֵיר בְּנַהָא דְּיִפְּקוּן מִנַּהּ, וּבִבְנַהָא דִּתְלִיד, אֲרֵי תֵיכְלִנּוּן בְּחַסִּירוּת כּוֹלָא, בִּסְתַרָא בִּצְיָרָא, וּבְעָקְתָא, דִּיעִיק לָךְ סָנְאָךְ, בְּקִרְוָךְ.

רש״י ◄ וּבְשִׁלְיָתָהּ. בָּנֶיהָ הַקְּטַנִּים בְּכֻלָּן תְּהֵא עֵינָהּ צָרָה כְּשֶׁתֹּאכַל אֶת הָאֶחָד מִלְּתֵת לַאֲשֶׁר אֶצְלָהּ מִן הַבָּשָׂר:

(נח) אִם־לֹא תִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת הַכְּתֻבִים בַּסֵּפֶר הַזֶּה לְיִרְאָה אֶת־הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא הַזֶּה אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃

נח אִם לָא תִטַּר לְמֶעְבַּד, יָת כָּל פִּתְגָמֵי אוֹרָיְתָא הָדָא, דִּכְתִיבִין, בְּסִפְרָא הָדֵין: לְמִדְחַל יָת שְׁמָא יַקִּירָא וּדְחִילָא, הָדֵין יָת, יְיָ אֱלָהָךְ.

(נט) וְהִפְלָא יְהוָה אֶת־מַכֹּתְךָ וְאֵת מַכּוֹת זַרְעֶךָ מַכּוֹת גְּדֹלֹת וְנֶאֱמָנוֹת וָחֳלָיִם רָעִים וְנֶאֱמָנִים׃

נט וְיַפְרֵישׁ יְיָ יָת מַחְתָּךְ, וְיָת מַחַת בְּנָךְ: מַחָן רַבְרְבָן וּמְהֵימְנָן, וּמַכְתָּשִׁין בִּישִׁין וּמְהֵימְנִין.

רש״י ◄ וְהִפְלָא ה׳ אֶת מַכֹּתְךָ. מוּפְלָאוֹת וּמֻבְדָּלוֹת מִשְּׁאָר מַכּוֹת: וְנֶאֱמָנוֹת. לְיַסֶּרְךָ לְקַיֵּם שְׁלִיחוּתָם:

(ס) וְהֵשִׁיב בְּךָ אֵת כָּל־מַדְוֵה מִצְרַיִם אֲשֶׁר יָגֹרְתָּ מִפְּנֵיהֶם וְדָבְקוּ בָּךְ׃

ס וְיָתֵיב בָּךְ, יָת כָּל מַכְתָּשֵׁי מִצְרַיִם, דִּדְחֵילְתָּא, מִן קֳדָמֵיהוֹן; וְיִדְבְּקוּן, בָּךְ.

רש״י ◄ אֲשֶׁר יָגֹרְתָּ מִפְּנֵיהֶם. מִפְּנֵי הַמַּכּוֹת כְּשֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל רוֹאִים מַכּוֹת מְשֻׁנּוֹת הַבָּאוֹת עַל מִצְרַיִם הָיוּ יְרֵאִים מֵהֶם שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ גַּם עֲלֵיהֶם תֵּדַע שֶׁכֵּן כְּתִיב וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע וְגוֹ׳ כָּל הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר שַׂמְתִּי בְּמִצְרַיִם לֹא אָשִׂים עָלֶיךָ. אֵין מְיָרְאִין אֶת הָאָדָם אֶלָּא בְּדָבָר שֶׁהוּא יָגוֹר מִמֶּנּוּ:

(סא) גַּם כָּל־חֳלִי וְכָל־מַכָּה אֲשֶׁר לֹא כָתוּב בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֹּאת יַעְלֵם יְהוָה עָלֶיךָ עַד הִשָּׁמְדָךְ׃

סא אַף כָּל מְרַע, וְכָל מָחָא, דְּלָא כְתִיבִין, בְּסִפַר אוֹרָיְתָא הָדָא יַיְתֵינוּן יְיָ עֲלָךְ, עַד דְּתִשְׁתֵּיצֵי.

רש״י ◄ יַעְלֵם. לְשׁוֹן עֲלִיָּה:

(סב) וְנִשְׁאַרְתֶּם בִּמְתֵי מְעָט תַּחַת אֲשֶׁר הֱיִיתֶם כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב כִּי־לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃

סב וְתִשְׁתָּאֲרוּן, בְּעַם זְעֵיר, חֲלָף דַּהֲוֵיתוּן, כְּכוֹכְבֵי שְׁמַיָּא לְסָגֵי: אֲרֵי לָא קַבֵּילְתָּא, לְמֵימְרָא דַּייָ אֱלָהָךְ.

רש״י ◄ וְנִשְׁאַרְתֶּם בִּמְתֵי מְעַט תַּחַת וְגוֹ׳. מוּעָטִין חִלּוּף מְרוּבִּין:

(סג) וְהָיָה כַּאֲשֶׁר־שָׂשׂ יְהוָה עֲלֵיכֶם לְהֵיטִיב אֶתְכֶם וּלְהַרְבּוֹת אֶתְכֶם כֵּן יָשִׂישׂ יְהוָה עֲלֵיכֶם לְהַאֲבִיד אֶתְכֶם וּלְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם וְנִסַּחְתֶּם מֵעַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃

סג וִיהֵי כְּמָא דַּחֲדִי יְיָ עֲלֵיכוֹן, לְאֵיטָבָא לְכוֹן וּלְאַסְגָּאָה יָתְכוֹן כֵּין יֶחְדֵּי יְיָ עֲלֵיכוֹן, לְאוֹבָדָא יָתְכוֹן וּלְשֵׁיצָאָה יָתְכוֹן; וְתִטַּלְטְלוּן מֵעַל אַרְעָא, דְּאַתְּ עָלֵיל לְתַמָּן לְמֵירְתַהּ.

רש״י ◄ כֵּן יָשִׂישׂ ה׳. אֶת אוֹיְבֵיכֶם עֲלֵיכֶם לְהַאֲבִיד וְגוֹ׳: וְנִסַּחְתֶּם. לְשׁוֹן עֲקִירָה וְכֵן בֵּית גֵּאִים יִסַּח ה׳:

(סד) וֶהֱפִיצְךָ יְהוָה בְּכָל־הָעַמִּים מִקְצֵה הָאָרֶץ וְעַד־קְצֵה הָאָרֶץ וְעָבַדְתָּ שָּׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתָּ אַתָּה וַאֲבֹתֶיךָ עֵץ וָאָבֶן׃

סד וִיבַדְּרִנָּךְ יְיָ בְּכָל עַמְמַיָּא, מִסְּיָפֵי אַרְעָא וְעַד סְיָפֵי אַרְעָא; וְתִפְלַח תַּמָּן לְעַמְמַיָּא פָּלְחֵי טָעֲוָתָא, דְּלָא יְדַעְתָּא אַתְּ וַאֲבָהָתָךְ אָעָא וְאַבְנָא.

רש״י ◄ וְעָבַדְתָּ שָׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים. כְּתַרְגּוּמוֹ לֹא עֲבוֹדַת אֱלָהוּת מַמָּשׁ אֶלָּא מַעֲלִים מַס וְגֻלְגָּלִיּוֹת לְכוֹמְרֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים:

(סה) וּבַגּוֹיִם הָהֵם לֹא תַרְגִּיעַ וְלֹא־יִהְיֶה מָנוֹחַ לְכַף־רַגְלֶךָ וְנָתַן יְהוָה לְךָ שָׁם לֵב רַגָּז וְכִלְיוֹן עֵינַיִם וְדַאֲבוֹן נָפֶשׁ׃

סה וּבְעַמְמַיָּא הָאִנּוּן לָא תְנוּחַ, וְלָא יְהֵי מְנָח לְפַרְסַת רַגְלָךְ; וְיִתֵּין יְיָ לָךְ תַּמָּן לֵב דָּחִיל, וַחֲשׁוֹכוּת עֵינִין וּמַפְחַן נְפָשׁ.

רש״י ◄ לֹא תַרְגִּיעַ. לֹא תָנוּחַ כְּמוֹ וְזֹאת הַמַּרְגֵּעָה: לֵב רַגָּז. לֵב חָרֵד כְּתַרְגּוּמוֹ דָּחִיל כְּמוֹ שְׁאוֹל מִתַּחַת רָגְזָה לְךָ. שִׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן. מוֹסְדוֹת הַשָּׁמַיִם יִרְגָּזוּ: וְכִלְיוֹן עֵינַיִם. מְצַפֶּה לִישׁוּעָה וְלֹא תָבֹא:

(סו) וְהָיוּ חַיֶּיךָ תְּלֻאִים לְךָ מִנֶּגֶד וּפָחַדְתָּ לַיְלָה וְיוֹמָם וְלֹא תַאֲמִין בְּחַיֶּיךָ׃

סו וִיהוֹן חַיָּךְ, תְּלַן לָךְ מִקֳּבֵיל; וּתְהֵי תָּוֵהּ בְּלֵילְיָא וּבִימָמָא, וְלָא תְהֵימִין בְּחַיָּךְ.

רש״י ◄ חַיֶּיךָ תְּלֻאִים לְךָ. עַל הַסָּפֵק. כָּל סָפֵק קָרוּי תָּלוּי שֶׁמָּא אָמוּת הַיּוֹם בַּחֶרֶב הַבָּא עָלֵינוּ וְרַבּוֹתֵינוּ דָּרְשׁוּ זֶה הַלּוֹקֵחַ תְּבוּאָה מִן הַשּׁוּק: וְלֹא תַאֲמִין בְּחַיֶּיךָ. זֶה הַסּוֹמֵךְ עַל הַפַּלְטֵר:

(סז) בַּבֹּקֶר תֹּאמַר מִי־יִתֵּן עֶרֶב וּבָעֶרֶב תֹּאמַר מִי־יִתֵּן בֹּקֶר מִפַּחַד לְבָבְךָ אֲשֶׁר תִּפְחָד וּמִמַּרְאֵה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה׃

סז בְּצַפְרָא תֵּימַר מָאן יִתֵּין רַמְשָׁא, וּבְרַמְשָׁא תֵּימַר מָאן יִתֵּין צַפְרָא מִתְּוָהַת לִבָּךְ דִּתְהֵי תָּוֵהּ, וּמֵחֵיזוּ עֵינָךְ דִּתְהֵי חָזֵי.

רש״י ◄ בַּבּוֹקֶר תֹּאמַר מִי יִתֵּן עֶרֶב. וִיהֵא הָעֶרֶב שֶׁל אֶמֶשׁ: וּבָעֶרֶב תֹּאמַר מִי יִתֵּן בּוֹקֶר. שֶׁל שַׁחֲרִית שֶׁהַצָּרוֹת מִתְחַזְּקוֹת תָּמִיד וְכָל שָׁעָה מְרוּבָּה קִלְלָתָהּ מִשֶּׁלְּפָנֶיהָ:

(סח) וֶהֱשִׁיבְךָ יְהוָה ׀ מִצְרַיִם בָּאֳנִיּוֹת בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לְךָ לֹא־תֹסִיף עוֹד לִרְאֹתָהּ וְהִתְמַכַּרְתֶּם שָׁם לְאֹיְבֶיךָ לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת וְאֵין קֹנֶה׃ ס

סח וִיתִיבִנָּךְ יְיָ לְמִצְרַיִם, בִּסְפִינָן, בְּאוֹרְחָא דַּאֲמָרִית לָךְ, לָא תוֹסֵיף עוֹד לְמִחְזַהּ; וְתִזְדַּבְּנוּן תַּמָּן לְבַעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן לְעַבְדִּין וּלְאַמְהָן, וְלֵית דְּקָנֵי.

רש״י ◄ בָּאֳנִיּוֹת. בִּסְפִינוֹת בְּשִׁבְיָה: וְהִתְמַכַּרְתֶּם שָׁם לְאוֹיְבֶיךָ. אַתֶּם מְבַקְּשִׁים לִהְיוֹת נִמְכָּרִים לָהֶם לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת: וְאֵין קֹנֶה. כִּי יִגְזְרוּ עָלֶיךָ הֶרֶג וְכִלָּיוֹן: וְהִתְמַכַּרְתֶּם. בלע״ז איפורוונדרי״ץ ווי״ש (און איהר וועט זיך אליין פערקויפען) וְלֹא יִתָּכֵן לְפָרֵשׁ וְהִתְמַכַּרְתֶּם בִּלְשׁוֹן וְנִמְכַּרְתֶּם ע״י מוֹכְרִים אֲחֵרִים מִפְּנֵי שֶׁנֶּאֱמַר אַחֲרָיו וְאֵין קוֹנֶה:

(סט) אֵלֶּה דִבְרֵי הַבְּרִית אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה לִכְרֹת אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מוֹאָב מִלְּבַד הַבְּרִית אֲשֶׁר־כָּרַת אִתָּם בְּחֹרֵב׃ פ

סט אִלֵּין פִּתְגָמֵי קְיָמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה, לְמִגְזַר עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאַרְעָא דְמוֹאָב: בַּר מִקְּיָמָא, דִּגְזַר עִמְּהוֹן בְּחוֹרֵב.

רש״י ◄ לִכְרוֹת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. שֶׁיְּקַבְּלוּ עֲלֵיהֶם אֶת הַתּוֹרָה בְּאָלָה וּבִשְׁבוּעָה: מִלְּבַד הַבְּרִית. קְלָלוֹת שֶׁבְּתוֹרַת כֹּהֲנִים שֶׁנֶּאֶמְרוּ בְּסִינַי: